

اخلاق و رفتار امام حسین علیه السلام

با نگاهی اجمالی به 56 سال زندگی سراسر خداخواهی و خداجویی حسین (ع)، درمی یابیم که همواره وقت...

با نگاهی اجمالی به 56 سال زندگی سراسر خداخواهی و خداجویی حسین (ع)، درمی یابیم که همواره وقت او به پاکدامنی و بندگی و نشر رسالت احمدی و مفاهیم عمیقی والاتراز درك و دید ما گذشته است. اکنون مروری کوتاه به زوایای زندگانی آن عزیز، که پیش روی ما است :

جنابش به نماز و نیایش با پروردگار و خواندن قرآن و دعا و استغفار علاقه بسیاری داشت. گاهی در شبانه روز صدها رکعت نماز می گذاشت . (1) و حتی در آخرین شب زندگی دست از نیاز و دعا برنداشت ، و خوانده ایم که از دشمنان مهلت خواست تا بتواند با خدای خویش به خلوت بنشیند. و فرمود: خدا می داند که من نماز و تلاوت قرآن و دعای زیاد و استغفار را دوست دارم . (2)

حضرتش بارها پیاده به خانه کعبه شتافت و مراسم حج را برگزار کرد. (3) ابن اثیر در کتاب اسد الغابة می نویسد: کان الحسین رضی الله عنه فاضلا کثیر الصوم و الصلوة و الحج و الصدقة و افعال الخیر جمیعها. (4) حسین (ع) بسیار روزه می گرفت و نماز میگزارد و به حج میرفت و صدقه میداد و همه کارهای پسندیده را انجام میداد. شخصیت حسین بن علی (ع) آن چنان بلند و دور از دسترس و پرشکوه بود که وقتی با برادرش امام مجتبی (ع) پیاده به کعبه می رفتند، همه بزرگان و شخصیت های اسلامی به احترامشان از مرکب پیاده شده ، همراه آنان راه می پیمودند. (5)

احترامی که جامعه برای حسین (ع) قائل بود، بدان جهت بود که او با مردم زندگی میکرد - از مردم و معاشرتشان کناره نمی جست- با جان جامعه هماهنگ بود، چونان دیگران از مواهب و مصائب يك اجتماع برخوردار بود، و بالاتر از همه ایمان بی تزلزل او به خداوند، او را غمخوار و یاور مردم ساخته بود. و گرنه ، او نه کاخ های مجلل داشت و نه سربازان و غلامان محافظ، و هرگز مثل جباران راه آمد و شد را به گذرش بر مردم نمی بستند.

این روایت يك نمونه از اخلاق اجتماعی اوست ، بخوانیم :

روزی از محلی عبور می فرمود، عده ای از فقرا بر عباهای پهن شده شان نشسته بودند و نان پاره های خشکی می خوردند، امام حسین (ع) می گذشت که تعارفش کردند و او هم پذیرفت ، نشست و تناول فرمود و آن گاه بیان داشت : ان الله لا یحب المتکبرین ، (6) خداوند متکبران را دوست نمیدارد. سپس فرمود: من دعوت شما را اجابت کردم ، شما هم دعوت مرا اجابت کنید. آنها هم دعوت آن حضرت را پذیرفتند و همراه جنابش به منزل رفتند. حضرت دستور داد هر چه در خانه موجود است به ضیافتشان بیاورند، (7) و بدین ترتیب پذیرایی گرمی از آنان به عمل آمد، و نیز درس تواضع و انسان دوستی را با عمل خویش به جامعه آموخت.

شعیب بن عبدالرحمن خزاعی می گوید: چون حسین بن علی (ع) به شهادت رسید، بر پشت مبارکش آثار پینه مشاهده کردند، علتش را از امام زین العابدین (ع) پرسیدند، فرمود این پینه ها اثر کیسه های غذایی است که پدرم شب ها به دوش می کشید و به خانه زن های شوهرمرده و کودکان یتیم و فقرا می رسانید. (8)

شدت علاقه امام حسین (ع) را به دفاع از مظلوم و حمایت از ستمدیدگان می توان در داستان اربنب و همسرش عبدالله بن سلام دریافت ، که اجمال و فشرده اش را در این جا متذکر میشویم : یزید به زمان ولایتعهدی ، با این که همه نوع وسایل شهوت رانی و کام جویی و کامروایی از قبیل پول ، مقام ، کنیزان رقاوه و... در اختیار داشت ، چشم ناپاک و هرزه اش را به بانوی شوهردار عقیقی دوخته بود.

پدرش معاویه به جای این که در برابر این رفتار زشت و ننگین عکس العمل کوبنده ای نشان دهد، با حيله گری و دروغ پردازی و فریبکاری، مقدماتی فراهم ساخت تا زن پاکدامن مسلمان را از خانه شوهر جدا ساخته به بستر گناه آلوده پسرش یزید بکشاند. حسین بن علی (ع) از قضیه باخبر شد، در برابر این تصمیم زشت ایستاد و نقشه شوم معاویه را نقش بر آب ساخت و با استفاده از یکی از قوانین اسلام، زن را به شوهرش عبدالله بن سلام بازگرداند و دست تعدی و تجاوز یزید را از خانواده مسلمان و پاکیزه ای قطع نمود و با این کار همت و غیرت الهی اش را نمایان و علاقه مندی خود را به حفظ نوامیس جامعه مسلمانان ابراز داشت، و این رفتار داستانی شد که درمفاخر آل علی (ع) و دنائت و ستمگری بنی امیه، برای همیشه در تاریخ به یادگار ماند.

(9)

علائلی در کتاب سمو المعنی می نویسد: ما در تاریخ انسان به مردان بزرگی برخورد می کنیم که هر کدام در جبهه و جهتی عظمت و بزرگی خویش را جهانگیر ساخته اند، یکی در شجاعت، دیگری در زهد، آن دیگری در سخاوت، و... اما شکوه و بزرگی امام حسین (ع) حجم عظیمی است که ابعاد بی نهایتش هر يك مشخص کننده يك عظمت فراز تاریخ است، گویا او جامع همه والایی ها و فرازمندی ها است. (10)

آری، مردی که وارث بی کرانگی نبوت محمدی است، مردی که وارث عظمت عدل و مروت پدری چون حضرت علی (ع) است و وارث جلال و درخشندگی فضیلت مادری چون حضرت فاطمه (س) است، چگونه نمونه برتر و والای عظمت انسان و نشانه آشکار فضیلت های خدایی نباشد. درود ما بر او باد که باید او را سمبل اعمال و کردارمان قرار دهیم.

امام حسین (ع) و حکایت زیستن و شهادتش و لحن گفتارش و ابعاد کردارش نه تنها نمونه يك بزرگمرد تاریخ را برای ما مجسم می سازد، بلکه او با همه خویشتن، آئینه تمام نمای فضیلت ها، بزرگمنشی ها، فداکاری ها، جانبازی ها، خداخواهی ها و خداجویی هاست. او به تنهایی می تواند جان را به لاهوت راهبر باشد و سعادت بشریت را ضامن گردد. بودن و رفتنش، معنویت و فضیلت های انسان را ارجمند نمود.

پی نوشت ها:

-
- (1) عقد الفرید، ج 3، ص 143.
 - (2) ارشاد مفید، ص 214.
 - (3) مناقب ابن شهر آشوب، ج 3، ص 224 - اسد الغابة، ج 2، ص 20.
 - (4) اسد الغابة، ج 2، ص 20.
 - (5) ذکری الحسین، ج 1، ص 152، به نقل از ریاض الجنان، چاپ بمبئی، ص 241 - انساب الاشراف.
 - (6) سوره نحل، آیه 22.
 - (7) تفسیر عیاشی، ج 2، ص 257.
 - (8) مناقب، ج 2، ص 222.
 - (9) الامامة والسياسة، ج 1، ص 253 به بعد.
 - (10) از کتاب سمو المعنی، ص 104 به بعد، نقل به معنی شده است.

منبع: aviny.com